

Oppijana

HUMANISTINEN
AMMATTIOPISTO

Helsinki

Helsingin
ammattikorkeakoulu

KSL

OPINTO
KESKUS

Vuonna
EU:lta
2014-2020

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Tiia Kontkanen
KSL-opintokeskus

Mikä osaaminen?

- Osaamista syntyy kaikille eri ympäristöissä
- Osaamisen tarkastelussa on kyse oppijasta, ei opettajasta
- Tarkoitus on huomioida myös aiemmin hankittu osaaminen
- Arkikielinen mutta myös politisoitunut käsite
- Virallisen tutkintoon johtavan koulutuksen lisäksi osaamista syntyy myös arkioppimisessa ja epävirallisessa oppimisessa
  - Epävirallinen oppiminen tarkoittaa esimerkiksi järjestöjen koulutuksissa syntyvää uuden oppimista
  - Arkioppimisesta on kyse, kun opitaan, vaikkei se olisi varsinaisesti itsetarkoitus, esimerkiksi järjestön vapaaehtoisena toimiessa

— Oppijana —

Mikä osaamisen tunnistaminen?

- Osaamisen tunnistaminen tarkoittaa yksilön tai yhteisön osaamisen huomaamista ja esiin nostamista: osaaminen kartoitetaan ja dokumentoidaan
- Emme aina tunnista omaa osaamista, ennen kuin pysähdymme sitä miettimään.

Milloin olet viimeksi miettinyt, mitä osaat?

- Osaamisen tunnistaminen voi olla voimauttavaa ja palkitsevaa

— Oppijana —

Mikä osaamisen tunnustaminen?

- Tunnistetun osaamisen näkyväksi tekeminen: osaamisen arviointi ja merkitseminen esim. opinto- tai osaamissuorituksena
- Hyötynäkökulma tunnustamiseen: miten tunnistettua osaamista voidaan näyttää myös muille?
- Keitä varten osaamista halutaan tunnustaa, esim. työnhaku, jatkokoulutus, vapaaehtoistoiminta, oma yhteisö, oppiminen itseisarvoisena...
- Osaamista tunnustaa taho, joka myöntää todisteen osaamisesta (esim. järjestö), sekä taho, jolle osaaja näyttää tuon todisteen myöhemmin (esim. työnantajan edustaja työnhakutilanteessa)

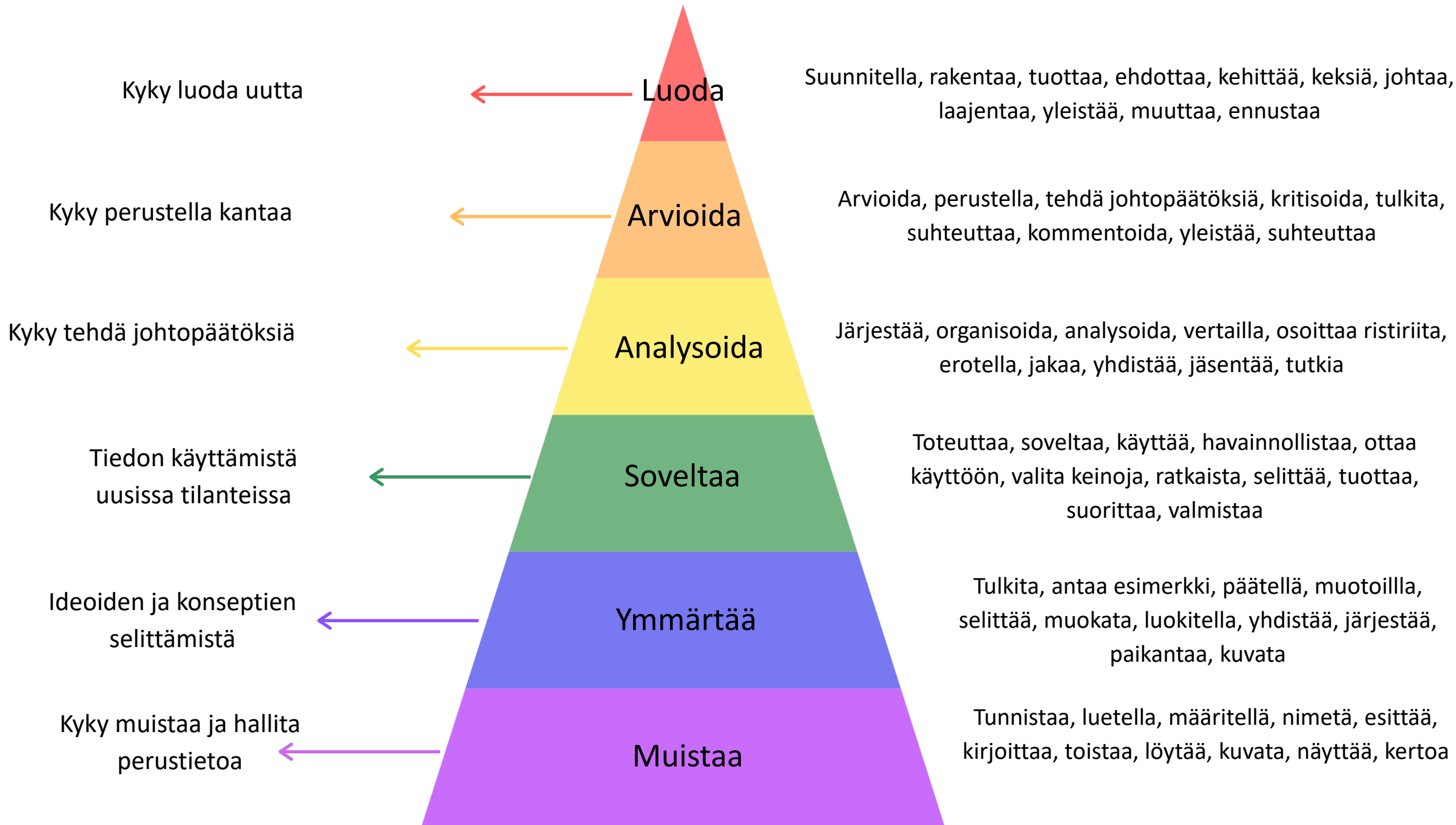
— Oppijana —

Osaamisen kuvaaminen

- Osaamista kuvataan usein Bloomin taksonomiaan pohjautuvilla osaamisen verbeillä
- Osaamiselle voidaan määritellä yleiset tavoitteet, joiden avulla syntynyttä tai aiemmin saatua osaamista voidaan arvioida ja mitata. Tämä mahdollistaa yhtenäisen ja kaikille samanlaisen arvioinnin laajemmässäkin mittakaavassa – rakenne
- Toinen vaihtoehto on määrittää oppijan osaamista yksilöllisesti. Tämä mahdollistaa yksilön ainutlaatuisen osaamisen tukemisen hänen omista lähtökohdistaan käsin, mutta ei ole yleistettävissä sellaisenaan koskemaan muita – yksilö

— Oppijana —

Osaamisen tunnistamisen keinoja

- Muiden kanssa keskustelu ja yhteistyö
- Uuden oppimisen tilanteet
- Itsemyötätuntoinen itsensä tarkastelu

- Erilaisia työkaluja osaamisen tunnistamiseen erityisesti opintojen ja työnhaun tueksi on netissä runsaasti, joita voi hyödyntää myös muutoin

— Oppijana —

Osaamisen tunnistamisen keinoja

- [EU:n taitoprofiilityökalu](#) EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisille – verkkotyökalu, joka luo koulutus- ja/tai uraodotuksiin sekä taitoihin perustuvan profiilin
- [Sampo-ohjaussivusto](#) – sivuston tämä osio tukee tiedon hankkimista jatkokoulutusmahdollisuuksista, sopivien uravaihtoehtojen kartoittamista, osaamista esittelevän materiaalin tuottamista ja osaamisen esittelemistä
- [Duunitorin tyyppitesti](#) voi auttaa sanoittamaan omia vahvuuksia ansioluettelossa ja työhakemuksessa.
- [Tyyli-hankkeessa](#) toteutettu kokoava artikkeli erilaisista osaamisen sanoittamisen tavoista
- [Osaamiskiekk](#) havainnollistaa harrastus- ja vapaaehtoistoiminnassa syntyvän osaamisen korvaavuuden eri oppilaitoksissa ja tarjoaa tukea järjestöille

— Oppijana —

Osaamisen tunnustamisen keinoja

- Osaamistodistukset
- Osaamismerkit

Kuvat: Open badge passport

— Oppijana —

Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen hyödyt ja haasteet

Yksilötaso	Organisaatiotaso
+ Motivoi ja kannustaa	+ Sitouttaa organisaatioon
+ Oppiminen itseisarvoisena	+ Imagotekijä
+ Nostaa osaamistasoa ja kannustaa osallistumaan koulutuksiin	+ Mahdollistaa kehittämistä ja jatkuvuutta
+ Työllistyvyys ja jatkokoulutusmahdollisuudet	
- Vie aikaa ja vaatii motivaatiota	- Resurssi-intensiivinen ja raskas prosessi
- Kaikki osaaminen ei aina tule tunnustetuksi kaikkialla	- Jäykistää rakenteita liikaa

— Oppijana —

Lähteet

Euroopan unionin neuvosto 2012. Neuvoston suositus epävirallisen ja arkioppimisen validoinnista. 2012/C 398/01. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222(01)&from=EN)

Kauppila, Antti 2021. Osaamistavoitteet – avain hyvään oppimiseen. Karelia-ammattikorkeakoulun verkkojulkaisu 1/2021. <https://vasu.karelia.fi/2021/02/15/osaamistavoitteet-avain-hyvaan-oppimiseen/>

Kontkanen, Tiia 2021. Järjestöt osaamisensa määrittäjinä vai osaaminen järjestöjen määrittäjänä? Kolmannen sektorin organisaatioissa syntyvä osaaminen, osaamisvaatimukset ja osaamisen validointi. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Yhteisöpedagogin koulutusohjelma. Opinnäytetyö (YAMK). <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202105128478>

Sitra 2021. Saatko osaamisen esiin? 7 havaintoa taitojen tunnistamisesta. Artikkelit 4.2.2021. <https://www.sitra.fi/artikkelit/seitsemän-havaintoa-oman-osaamisen-tunnistamisesta/>

— Oppijana —

— Oppijana —

